

PINNGORTITALERIFFIK

GREENLAND INSTITUTE OF NATURAL RESOURCES
GRØNLANDS NATURINSTITUT

P.O. BOX 570
DK-3900 NUUK
GREENLAND

PHONE (+299) 36 12 00
FAX (+299) 36 12 12
WEB WWW.NATUR.GL

22. marts 2013

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

APNN 1feb 2013 – **Henvendelse i forbindelse med Forvaltningsplanen for Kangerlussuaq 2010**

Departementet vil i den forbindelse bede om GN's vurdering af Forvaltningsplanen's mål med stop for al motoriseret kørsel i området [*nord for Kangerlussuaq*] samt planer om turisme i forbindelse med det tentative verdensarvsområde [*kun delen nord for Kangerlussuaq*]. Harmonerer det med intentionen om at tynde ud i rensdyrbestanden?

Vedr.: Harmonerer Forvaltningsplan med at udtynde antal rensdyr nord for Kangerlussuaq?

Grønlands Naturinstituts (GN) datagrundlag er ikke tilstrækkeligt til at kunne give et svar som forudser udviklingen i rensdyrbestanden med 100 % sikkerhed. Forvaltningsplanen for Kangerlussuaq omhandler flere forslag, der øger forskellige former for menneskelige aktiviteter i området nord for Kangerlussuaq lufthavn. Det vil være forventeligt at en stigende grad af menneskelige aktiviteter nord for Kangerlussuaq kan bidrage til at reducere rensdyrenes brug af området.

Baggrund - I følge Forvaltningsplanen for Kangerlussuaq 2010, besøges Kangerlussuaq årligt af ca. 30.000 turister. Disse turister interesserer sig hovedsageligt for indlandsisen, moskusokse- og rensdyrsafari, vandreture, fisketure og ture med hundeslæde eller snescooter. Udover turisme drives der fangst og jagt af folk bosat i Grønland samt besøgende trofæjægere. I forbindelse med området nord for Kangerlussuaq skal det nævnes, at noget af arealet er en del af et tiltænkt nyt verdensarvsområde (et område fra Sisimiut til punkt 660 ved indlandsisen), og at Qeqqata Kommunia derudover ønsker at etablere et kørespor til- samt hytteby ved Aasivissuit Tasiat (sø) for at øge vandreturismen.

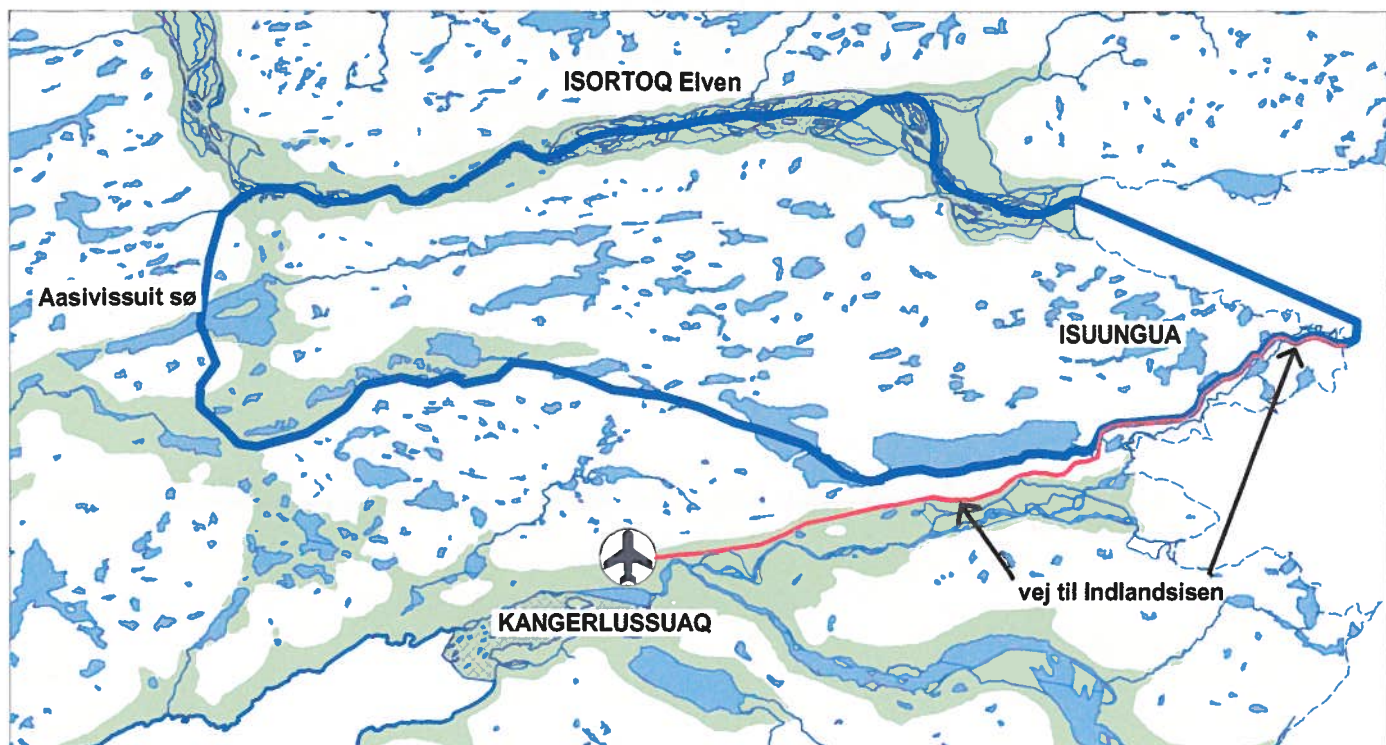
I anmodningen fra APNN omhandlende området nord for Kangerlussuaq er der udtrykt ønske om, at begrænse og styre den nuværende og omfattende motoriserede kørsel. Dette tænkes gjort ved at forbyde al motoriseret kørsel totalt. I modsætning hertil er der i selve Forvaltningsplanen for Kangerlussuaq 2010 nævnt forslag, der kan bidrage til at øge mængden af almindelige menneskelige aktiviteter og motoriseret kørsel i området nord for Kangerlussuaq, blandt andet:

- Fremtidig offentlig vej fra Kelly Ville vestover mod Sisimiut og Sarfannguaq.
- Fremtidig transportkorridor til Aasivissuit tasiat (sø), område A.
- Fremtidige turisthytter (hytteby) ved Aussivigsuit tasiat (sø), område A.

Spørgsmål - *Kan Forvaltningsplanens foreslåede forbud af motoriserede køretøjer og øget turisme harmonere med at udtynde rensdyr nord for Kangerlussuaq?*

I besvarelsen af spørgsmålet forudsættes følgende:

- 1) Spørgsmålet omfatter området lige nord for Kangerlussuaq (Fig. 1).
- 2) Motoriseret kørsel ophører totalt (bortset fra eksisterende / planlagt offentlig veje og transportkorridorer).
- 3) At traditionelle jagtformer tillades.
- 4) At antallet af vandreturister øges.

Figur 1. Besvarelsen af APNN's spørgsmål omhandler kun område angivet i blå nord for Kangerlussuaq. Vejen til indlandsisen er angivet i rødt.

Vedrørende punkt 2) og 3): Hvis motoriseret kørsel og flyvning i området lige nord for Kangerlussuaq (udenfor planlagt tilladt vej/korridor) ophører totalt, kan dette formodentlig tilgodese traditionelle fangst- og jagtmetoder. Til trods for forbud mod motoriseret færdsel og kun brug af traditionelle fangst- og jagtmetoder, kan den samlede fangst af dyr i området øges, fordi der er forbedret adgang til området via offentlig vej og transportkorridor samt hytteby, hvilket giver overnatningsmuligheder. Dermed er det muligt at Forvaltningsplanen harmonerer med at reducere (via øget fangst) antallet rensdyr nord for Kangerlussuaq.

Vedrørende punkt 4): At øge menneskelige aktiviteter, også vandreturisme, i området nord for Kangerlussuaq kan reducere rensdyrenes brug af området, da rensdyr normalt flygter fra forstyrrelser. Det totale antal rensdyr påvirkes ikke nødvendigvis, da dyrene kan flytte sig til mere uforstyrrede områder. På længere sigt er det muligt at dyrene kan blive fortrængt fra området. Derved kan man indirekte sige, at Forvaltningsplan harmonerer med at reducere antallet af rensdyr nord for Kangerlussuaq.

Med venlig hilsen

Christine Cuyler, D.Sc.
Forsker

Yderligere information

Antallet af rensdyr i Kangerlussuaq-Sisimiut bestanden i Nord-regionen

At udtynde / reducere antallet af rensdyr i Kangerlussuaq-Sisimiut (KS) bestanden i hele Nord-regionen (og ikke kun i nærheden af Kangerlussuaq), har været et forvaltningsmål siden 2000. Dette er for at sikre et bæredygtigt antal rensdyr i forhold til fødegrundlaget. I år 2000 blev der for første gang dokumenteret for høje tætheder af rensdyr i Nord-regionen, især i indlandet (f.eks. området nord for Kangerlussuaq). GN's datagrundlag giver ikke et entydigt svar på, hvor godt denne reduktion har lykkedes indtil nu. Rensdyrtællinger foretaget i 2005 og 2010 tyder på et uændret antal dyr. Dog skal det nævnes at foreløbige resultater fra KS samt andre vestgrønlandske rensdyrbestande giver basis for at formode at antallet af rensdyr i KS er reduceret siden sidste tælling i 2010. Men GN må understrege, at der ikke forligger et klart bevis for en eventuel nedgang i antallet af rensdyr i KS. Dernæst kan det nævnes at næste tælling er planlagt i 2016.

På baggrund i følgende indirekte data mener GN, at den mulige nedgang i antallet af rensdyr i KS siden 2010 kan skyldes:

- 1) Tilgangen af nye generationer har været lavt. F.eks. var kun ca. 50 % af køerne gravide i marts 2009. Til sammenligning er det tal normalt 70-90 %. Rensdyrtællinger i 2005 og 2010 har vist, at rekruttering af kalve (10 måneder gamle) var lavere end tærskelen nødvendig for at fastholde bestandsstørrelsen.
- 2) I marts 2009 blev KS bestandens kropskondition undersøgt. De undersøgte køer havde en alder på ca. 7 år (median). Køer dør normalt ved en alder på 10-12 år. Nu 4 år senere (i marts 2013) må det formodes, at en stor del af bestanden kan være døde af naturlige årsager.
- 3) Det er muligt at jagttrykket på rensdyr i KS er større end formodet.

Dermed er det muligt at rensdyrbestanden i KS (inklusive dyrene i området nord for Kangerlussuaq) i foråret 2013 er reduceret i antallet. Dog kan omfanget af en eventuel nedgang ikke kvantificeres ud fra det nuværende indirekte datagrundlag.

Rensdyrs vintergræsning og kælvningsområder nord for Kangerlussuaq

Isuungua området nord for Kangerlussuaq og syd for Isortoq elven har været vigtigt for rensdyr om vinteren. Tællinger i 2000, 2005 og 2010 har resulteret i tætheder på 4 til 9 dyr / km² (Cuyler *et al.* 2002, 2005, 2011).

Isuungua området nord for Kangerlussuaq og syd for Isortoq elven har også været et anerkendt kælvningsområde. I 1970'erne og 1980'erne var området kendt som et vigtigt kælvningsområde for rensdyr (Strandgård *et al.* 1983, Thing 1984, Thing & Falk 1990). Det var det stadig i 1997 (Aastrup 2004) og helt frem til 1999 (Cuyler & Linnell 2004). Vejen til indlandsisen blev anlagt i sommeren 2000. GN mangler oplysninger omkring mulige ændringer i kælvningsområdets udbredelse i Isuungua efter vejens anlæggelse. Den østlige del af kælvningsområdet i Isuungua er indenfor Forvaltningsplanens østlig del af Område B (trekantet landområde dannet af indlandsisen, vejen og grænsen til Område B).

Områderne nord og øst for Isortoq elven er vigtige for rensdyr om vinteren. Allerede i 1970'erne blev der observeret meget høje tætheder af dyr (Strandgård 1980). Tætheden af rensdyr nord for Isortoq elven var den samme som i Isuungua i 2000, 2005 og 2010 (Cuyler *et al.* 2002, 2005, 2011). GN mangler oplysninger om kælvningsområdet, men det formodes at være et vigtigt område for rensdyrene.

Referencer

- Aastrup, P. (2004) Rensdyrs adfærd ved forstyrrelser. In: Aastrup P. (ed.) *Samspillet mellem rensdyr, vegetation og menneskelige aktiviteter i Vestgrønland*. (in Danish) Greenland Institute of Natural Resources. Technical report No. 49.
- Cuyler, C. & Linnell, J.D.C. (2004) Årlig vandringsmønster hos satellitmærkede rensdyr i Vestgrønland. In: Aastrup P. (ed.) *Samspillet mellem rensdyr, vegetation og menneskelige aktiviteter i Vestgrønland*. (in Danish) Greenland Institute of Natural Resources. Technical report No. 49.
- Cuyler C., Rosing M., Egede J., Heinrich R. & Mølgaard H. (2005) Status of two west Greenland caribou populations 2005; 1) Akia-Maniitsoq & 2) Kangerlussuaq-Sisimiut. Greenland Institute of Natural Resources. Technical report No. 61. Part I-II, 64+44 pp.
- Cuyler C., Rosing M., Linnell J.D.C., Loison A., Ingerslev T. & Landa A. (2002) Status of the Kangerlussuaq-Sisimiut caribou population (*Rangifer tarandus groenlandicus*) in 2000, West Greenland. Greenland Institute of Natural Resources. Technical report No. 42. 52 pp.
- Cuyler, C., Rosing, M., Mølgaard, H., Heinrich, R. & Raundrup, K. (2011) *Status of two west Greenland caribou populations 2010; 1) Kangerlussuaq-Sisimiut & 2) Akia-Maniitsoq*. Greenland Institute of Natural Resources. Technical Report No. 78.
- Strandgaard, H. (1980) *Undersøgelser over Vestgrønlands rensdyr*. Særtryk af Tidsskriftet Grønland. Nr. 5. Meddelelse nr. 167 fra Vildt biologisk Station, Kalø, DK-8410 Rønde, Denmark.
- Strandgaard, H., Holthe, V., Lassen, P. & Thing, H. (1983) *Rensdyrundersøgelser i Vestgrønland 1977-82*. Report. Vildt biologisk Station, Kalø, DK-8410 Rønde, Denmark.
- Thing, H. (1984) Feeding ecology of the West Greenland caribou (*Rangifer tarandus groenlandicus*) in the Sisimiut-Kangerlussuaq Region. *Danish Review of Game Biology* **12** (3), 53 pp.
- Thing, H. & Falk, K. (1990). *Status over rensdyrbestandene i Vestgrønland mellem Naassuttooq og Paamiut Sermiat marts-april 1990*. Grønlands Hjemmestyre Miljø og Naturforvaltning Teknisk rapport nr. **19**, 1-23.